

اثربخشی رفتار درمانی دیالکتیک بر کاهش علایم اختلال شخصیت مرزی

فرح لطفی کاشانی^۱ و شهرام وزیری^۲

نژدیک به نصف بیماران مبتلا به اختلالهای روانی، دارای اختلال شخصیت هستند. در میان جمعیت دارای اختلالهای شخصیت بالینی، اختلال شخصیت مرزی، شیوع بیشتری دارد. تخریب‌های پیوسته‌ای که این اختلال ایجاد می‌کند، تمام گستره‌ی زندگی فرد شامل شغل، تحصیل و ازدواج او را تحت تاثیر قرار می‌دهد. هدف پژوهش حاضر، بررسی تاثیر رفتار درمانی دیالکتیک بر کاهش علایم اختلال شخصیت مرزی بود. بدین منظور، طی یک طرح نیمه تجربی با سری زمانی سه بیمار با تشخیص ابتلا به اختلال شخصیت مرزی، طی ۲۵ جلسه رفتار درمانی دیالکتیک، از نظر نشانه‌های اختلال شخصیت مرزی مورد ارزیابی قرار گرفتند سپس ۲ ماه بعد از اتمام جلسات برای پیگیری نتایج مداخله، از نظر نشانه‌های اختلال شخصیت مرزی، مجددًا مورد ارزیابی قرار گرفتند. تحلیل واریانس یکراهمه با اندازه گیری‌های مکرر نشان داد که رفتار درمانی دیالکتیک بر کاهش علایم اختلال شخصیت مرزی موثر است و این تاثیر، از پایداری لازم تا زمان پیگیری برخوردار است. به نظر می‌رسد با مداخلات مبتنی بر رفتار درمانی دیالکتیک، بتوان از تخریب‌های پیوسته‌ای که این اختلال در تمام گستره‌ی زندگی فرد از شغل، تحصیل و ازدواج و روابط بین فردی ایجاد می‌کند، کاست. این یافته‌ها بر نیاز به مشارکت فعال بیماران در روند تغییر دادن خودشان نقش اصلی روان درمانی و نیاز به یک روان‌شناس بالینی برای مراقبتهای اولیه به منظور هماهنگ کردن مراقبت از بیمار تاکید دارد.

واژه‌های کلیدی: اختلال شخصیت مرزی، رفتار درمانی دیالکتیک، اختلالهای شخصیت

مقدمه

اختلالهایی شخصیت، شیوه‌هایی ناسازگار و پایدار برای ادراک، برقراری رابطه و تفکر در مورد خود و جهان است که در زندگی روزمره، شغل و تحصیل فرد تداخل می‌کند. اختلال شخصیت یک اختلال شایع و مزمن است که شیوع آن بین ۱۰-۱۵ درصد جمعیت عمومی تخمین زده می‌شود (ساراکیک، دراگانیک، بایون، پرزیبک، و کلوینینگر، ۲۰۰۲). سه خوشه‌ی کلی از اختلالهای شخصیت، بر اساس ویژگی‌های مشترک یا بارز این اختلالها معرفی شده است. ویژگی

۱. دپارتمان روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران (نویسنده مسؤول) lotfi.kashani@riau.ac.ir

۲. دپارتمان روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران

خوش‌هی «آ»، ایده‌ها و رفتارهای عجیب و نامتعارف، ویژگی اختلالهای خوش‌هی «ب»، رفتارهای نمایشی هیجانی یا نامنظم و ویژگی خوش‌هی «پ»، گرایشات رفتاری پر اضطراب یا ترس آور است. رفتارهای تکانشی و پرخاشگری از ویژگی‌های مشترک اختلالهای شخصیت خوش‌هی «ب» است (فوساتی، بارت، بارون، ویلا، گرازیولی و همکاران، ۲۰۰۷؛ نارود، میکله تون و دال، ۲۰۰۵). نزدیک به نصف بیماران مبتلا به اختلالهای روانی، دارای اختلال شخصیت هستند و در میان جمعیت بالینی دارای اختلالهای شخصیت، اختلال شخصیت مرزی^۱، در ۳۰٪ تا ۶۰٪ موارد مشاهده می‌شود. شیوع این اختلال، بیش از سایر اختلالهای شخصیت است (کازدین، ۲۰۰۰؛ ساراکیک و کلونینگر، ۲۰۰۵). این اختلال از نوجوانی آغاز می‌شود، در اوایل بزرگسالی به اوج می‌رسد و در میانسالی کاهش می‌یابد (پاریس، ۲۰۰۸). این اختلال، پنج برابر در میان خویشاوندان بیولوژیکی درجه‌ی اول نسبت به جمعیت عمومی شایع‌تر است (اولدهام، گابارد، قوبین، گانرسون، سولاف و همکاران، ۲۰۰۱).

اختلال شخصیت مرزی (BPD)، در ۶۸ تا ۴۲ درصد موارد با عوامل ژنتیکی همراه است و معمولاً تمام اجزای مهم این اختلال در خانواده‌های آنها قابل روایی است. شواهد، نشان می‌دهد هورمون‌های عصبی مانند اکسی توسمین اپیوپیدهای، ترس‌های اغراق آمیز از طرد و ترک شدن را که مشخصه‌ی BPD است، میانجیگری می‌کند. به نظر می‌رسد که تاثیرات محیطی نیز در بیماری زایی این اختلال حائز اهمیت باشد. عدم امنیت ارتباطی، دوره‌های هذیان گویی، رفتار خودآسیب رسان همراه با پرخوری یا بی‌اشتهاایی عصبی و اختلال افسردگی عمدۀ در این بیماران بیشتر دیده می‌شود (گاندرسون، ۲۰۱۱).

این اختلال شخصیتی، برخی از بیشترین مشکلات و مسائل آشفته را در تمام زمینه‌های روانپزشکی به نمایش می‌گذارد (پاریس، ۲۰۰۵). تخریب‌های پیوسته‌ای که این اختلال ایجاد می‌کند، تمام گستره‌ی زندگی فرد را تحت تاثیر قرار می‌دهد (جود و مک کلاشان، ۲۰۰۳). شواهدی وجود دارد که عموماً روان درمانی، یک درمان موثر برای این اختلال است. پژوهش‌های مختلف بر تحریک پذیری (لینگ و هلسکر، ۲۰۰۰)، خشم (جکوب، کانزلر، زیمرمن، اسکیل و همکاران، ۲۰۰۸)، شرم (گراتس، روزنتال، تال، لیجیز و همکاران، ۲۰۱۰)، تنفس و اضطراب (استیگلمایر، گراتول، لینهان، ایهورت و همکاران، ۲۰۰۵)، ترس (آرس، کلاکمن و سیزوردا، ۲۰۰۵) و مجموع

هیجان‌های منفی (والتر، ۲۰۰۶) تاکید دارند اما، تحقیقات نشان می‌دهد که نتایج ممکن است برای اشکال مختلف روان درمانی متفاوت باشد (لایشنزرنینگ و لایبنینگ، ۲۰۰۳). بر اساس راهنمای عملی انجمن روان پژوهشی آمریکا، راه مداخله در اختلال شخصیت مرزی، روان درمانی است (انجمن روان پژوهشی آمریکا، ۲۰۰۱). روش‌های روان درمانی مختلفی برای این اختلال معرفی شده است که یکی از مداخلات سودمند در این حیطه، رفتار درمانی دیالکتیک است. این روش توسط لینهان معرفی شده است (لینهان و چن، ۲۰۰۴) و تنها شکل درمان سرپایی اختلال شخصیت مرزی است (رایتز و کونز، ۲۰۰۴).

رفتار درمانی دیالکتیکی، بر افزایش توانمندی‌های مراجع از طریق آموزش مهارت‌های جدید یا مهارت‌هایی که به طور موثر استفاده نمی‌شود، افزایش انگیزش مراجع از طریق کمک به کاهش عواملی که در پیشرفت درمان تداخل کرده و یا همانند هیجانات، شناخت‌ها، رفتار آشکار و محیط، از آن جلوگیری می‌کنند، اطمینان یافتن از تعمیم درمان به محیط‌های واقعی و کمک به کاربرد این مهارت‌ها در محیط‌های گوناگون، دادن ساختار به محیط از طریق گسترش شبکه‌های حرف‌ای و اجتماعی که رشد و استفاده از مهارت‌های جدید را تایید و تقویت می‌کند همچنین افزایش توانمندی‌ها و انگیزش درمانگر از طریق فراهم آوردن امکان افزایش مهارت‌ها و انگیزش خود درمانگر برای ادامه‌ی کار با مراجع به شکلی موثر و سالم با رشد دائمی مهارت‌ها کنترل استرس و خستگی و شناسایی تلاش‌های مراجع برای شکل دهنی یا تعدیل رفتار تاکید می‌کند (فینگتبا، ۲۰۰۷). پژوهش‌ها نشان داده است که رفتار درمانی دیالکتیک با کاهش افسردگی و نامیدی (باتمن و فوناکی، ۲۰۰۰) و کاهش خشم و بهبودی نمره‌های ارزیابی کلی مراجعین همراه است (اولدهام و همکاران، ۲۰۰۱). با توجه به آنچه گفته شد، هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر رفتار درمانی دیالکتیک بر کاهش علایم اختلال شخصیت مرزی در طول زمان بود.

روش

این پژوهش، یک پژوهش نیمه تجربی از نوع سریهای زمانی است. برای انجام این پژوهش سه نفر (۱ زن و ۲ مرد) با تشخیص اختلال شخصیت مرزی به شرط تایید ملاکهای DSM IV از مراجعین مرکز خدمات روان شناختی یاریگر انتخاب و پس از اخذ رضایت‌کتبی برای ورود به درمان وارد کاربندی پژوهش شدند. بیمار اول، خانم مجرد ۲۳ ساله کارشناس کامپیوتر، با سابقه‌ی دو بار اقدام به خودکشی، فرزند آخر یک خانواده پنج فرزندی بود. بیمار دوم، یک مرد مجرد ۲۰ ساله با

سه بار اقدام به خودکشی، دیپلم هنرستان و فرزند اول یک خانواده تک فرزندی بود که نشانه‌ای از اختلال در خانواده گزارش نشد و بیمار سوم، مرد مجرد ۲۳ ساله با یک بار اقدام به خودکشی و دانشجوی رشته‌ی ادبیات بود. این بیماران به مدت ۲۵ جلسه تحت درمان رفتار درمانی دیالکتیکی قرار گرفتند و هر دو جلسه یکبار با مقیاس شخصیت مرزی^۱ (STB) آزمون شدند.

لیشنرینیگ (۱۹۹۹) مقیاسی ۵۳ ماده‌ای به نام مقیاس شخصیت مرزی^۲ (BPI) معرفی کرد که شامل مقیاس‌هایی برای سنجش آشفتگی هویتی،^۳ مکانیزم‌های دفاعی اولیه^۴، واقعیت آزمایی آسیب دیده^۵ و ترس از صمیمیت^۶ بود. مقیاس BPI همه‌ی ملاک‌های نه گانه‌ی اختلال شخصیت مرزی را در راهنمای تشخیصی آماری اختلال‌های روانی (انجمن روان‌پزشکی امریکا، ۱۹۹۴) دربرمی‌گیرد (کلاریچ و بروکس، ۲۰۰۳؛ رولینگ، کلاریچ و فریمن (۲۰۰۱)). این پرسشنامه دو مقیاس دارد، شخصیت اسکیزوتاپی^۷ (STA) و شخصیت مرزی (STB). به این ترتیب این پرسشنامه دو نوع از وضعیت‌های رایج مرزی را توصیف می‌کند (اسپیترر، اندیکوت و گیبون، ۱۹۷۹). مقیاس شخصیت مرزی (STB) به منظور سنجش الگوهای شخصیت مرزی ساخته شده است و شامل ۱۸ ماده است که به صورت بلی / خیر جواب داده می‌شود، جواب بلی نمره‌ی یک و جواب خیر نمره‌ی صفر می‌گیرد. این مقیاس سه عامل تکانشگری، تجزیه‌ای و پارانوییدی وابسته به تنیدگی دارد. جکسون و کلاریچ (جکسون و کلاریچ، ۱۹۹۱) ضریب پایایی باز آزمایی را برای STB، ۰/۶۱، STB، ۰/۶۱ گزارش کرده‌اند. همچنین راولینگز، کلارویچ و فریمن (۲۰۰۱) ضریب آلفای ۰/۸۰ را برای STB گزارش کرده‌اند. در ایران، محمدزاده، گودرزی، تقی و ملازاده (۲۰۰۵) ضریب پایایی وابسته به تنیدگی را به ترتیب ۰/۵۳، ۰/۷۲ و ۰/۵۰ گزارش کرده‌اند.

شیوه‌ی اجرا

رفتاردرمانی دیالکتیکی به دنبال اعتبار بخشی^۸، ذهن آگاهی بنیادین^۹، تحمل پریشانی^{۱۰}، تنظیم هیجانی^{۱۱}، و کارآمدی بین فردی مراجع است (فینگنبا، ۲۰۰۷). ذهن آگاهی فraigیر به عنوان آگاهی بدون قضاوت، زیربنای مهارت‌های مطرح در رفتاردرمانی دیالکتیکی است. در این شیوه

1. Schizotypal Trait questionnaire-B form
2. Borderline Personality Inventory
3. Identity diffusion
4. Primitive defense mechanisms
5. Impaired reality testing
6. Fear of closeness

7. Schizotypal Trait questionnaire-A form
8. validating
- 9.Core mindfulness
10. Distress tolerance
11. Emotional mind

ابتدا به بیماران آموزش داده شد تا بتوانند بر توجه‌ی خود کنترل داشته و فکر کردن بیهوده درباره‌ی گذشته و آینده و مشکلات ناتوان ساز را متوقف کنند. هدف این آموزش، خردورزی، توانایی دیدن واقعیات، عملکرد عاقلانه و مشارکت کامل و بدون قضاوت در تجارب زندگی، به منظور تسهیل رفتار موثر و ماهرانه است. در این بخش، بیماران سه حالت ذهنی تحت عنوان ذهن دلیل گرا^۱، ذهن هیجانی^۲ و ذهن خردگرا^۳ را فرا گرفته و دو گروه مهارت دست یابی به ذهن خردگرا را تحت عنوان مهارت‌های چه چیز^۴ و چگونه^۵ آموخته و تمرین کردند. همچنین به بیماران آموخته شد که مهارت‌های گروه اول بر مشاهده^۶، توصیف^۷ و شرکت^۸ و مهارت‌های گروه دوم بر غیرقضاوتی بودن^۹، ذهن آگاهی بنیادین^{۱۰} و عملکرد کارآمد^{۱۱} استوار است.

مهارت تحمل پریشانی، شامل راهبردهای بقا در بحران و تحمل پریشانی است. در این راهبرد به بیماران آموزش داده شد تا تفاوت بحران و غیر بحران را بیاموزند و چهار راهبرد مقابله تحت عنوان پرت کردن حواس به منظور کاهش تماس با محرك هیجانی، خود آرام سازی به منظور تسلی دادن به خود، بهسازی لحظات به منظور تغییر دادن پاسخ‌های بدن به یک رویداد منفی یا جانشین ساختن آن با یک رویداد مثبت و استفاده از تکنیک سود و زیان به منظور تعیین فواید و هزینه‌های تحمل پریشانی را یاد بگیرند. مهارت تحمل پریشانی، رهنمودهایی برای پذیرش واقعیت است. در این قسمت به بیمار یاد داده شد که هرچه را که نمی‌توانند تغییر دهند، پذیرند این پذیرش از طریق سه راهبرد تحت عنوان پذیرش محض واقعیات زندگی، برگرداندن ذهن و تمرین مکرر پذیرش محض، رضایتمندی از طریق ایجاد یک نگرش رضایتمندانه نسبت به جهان و مشارکت فعالانه در آن بدون توجه به چیستی این واقعیت‌ها انجام گرفت.

تنظیم هیجانی نیز، شامل شناسایی هیجانات و درک آنها، نحوه‌ی ساختن تجربه مثبت، داشتن ذهن آگاهی نسبت به این تجربه، رها کردن هیجانات در دنیاک از طریق تجربه، مشاهده، توصیف و پذیرش هیجان و نحوه‌ی اداره و مدیریت آن آموزش داده شد. در کارآمدی بین فردی، اهمیت توجه کردن به روابط، متعادل کردن اولویت‌ها با مطالبات، متعادل کردن خواسته‌ها با بایدتها و احساس تسلط و احترام به نفس آموخته شد. در این فرایند، به بیمار یاد داده می‌شد که ایجاد تسلط و احترام به نفس، از طریق تعامل با شیوه‌هایی پدید می‌آید که به جای ایجاد درماندگی، در

- 1. Reasonable mind
- 2. Emotional mind
- 3. Wise mind

- 4. What skills
- 5. How skills
- 6. observing

- 7. describing
- 8. participating
- 9. nonjudgmentally

- 10. effectively
- 11. One-mindfully

فرد احساس شایستگی و کارآمدی کند. همچنین به بیماران مهارت‌هایی آموزش داده شد که آنها را قادر می‌ساخت جسورانه و با اعتماد به نفس به تعامل پردازند، روابط خود را با دیگران بهبود بخشنده و حرمت نفس خود را حفظ کنند.

جلسات درمان انفرادی در رفتاردرمانی دیالکتیکی، به منظور افزایش توانمندی و انگیزش مراجع انجام می‌شد. این جلسات به طور استاندارد، هفت‌های یک بار و در یک جلسه‌ی ۶۰ تا ۹۰ دقیقه ای انجام گرفت. رفتاردرمانی دیالکتیکی، براساس معیارهای انجمن روان‌پژوهان آمریکا (۲۰۰۱) پنج حوزه‌ی ناکارآمد تحت عنوان بدتنظیمی خود^۱، بدتنظیمی هیجانی^۲، بد تنظیمی بین فردی^۳ بدتنظیمی شناختی^۴ و بد تنظیمی رفتاری^۵ را در جلسات درمان، مرکز توجه خود قرار می‌دهد (رایزن و کونز، ۲۰۰۴). در این راستا بر مبنای اهداف هر جلسه، تحلیل زنجیره‌ی رفتاری (شناسایی موقعیت‌ها، هیجانات، باورها و پیامدهایی که منجر به شکل‌گیری رفتار و نگهداری آنها می‌شود) و تحلیل راه حلها (بررسی مهارت‌هایی که باعث می‌شود بیمار بحرانها را به گونه‌ی موثری مدیریت کند) به کار گرفته می‌شد. در این جلسات مهارت‌های مناسب، معلوم شده و طی تحلیل راه حل در جلسات تمرین می‌شد. رایزنی کوتاه تلفنی (۵ دقیقه‌ای)، به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌ها به کار گرفته شد. در این تماسها، هدف، کمک به بیمار برای تعیین مهارت مناسب در یک موقعیت خاص و غلبه بر موانع استفاده از مهارت‌ها به شکل موثر بود. به همراه این رایزنی، جزوه‌هایی در اختیار بیماران قرار گرفت و مهارت‌های لازم به خانواده‌ها آموخته شد. دادن ساختار به محیط با هدف ایجاد فرصت‌هایی برای استفاده از مهارت‌های آموخته شده و حتی پدید آوردن محیط‌هایی که بیماران بتوانند در آن امکان استفاده از مهارت‌های آموخته شده ی خود را تسهیل و کاربرد آن را تقویت کنند، ایجاد شد. این اقدامات در مورد بیماران شرکت کننده در پژوهش به صورت ملاقات با اعضای خانواده و تعلیم مراجع در محیط طبیعی انجام گرفت.

افزایش انگیزش و مهارت درمانگر با هدف افزایش انگیزش درمانگر و راهنمایی وی در اداره کردن فرایند درمان، طی بحث در مورد هریک از بیماران توسط همکار پژوهشی و گسترش دادن به مهارت‌های درمانگری انجام گرفت. در این اقدام، فرصتی فراهم می‌شد تا موضع دیالکتیکی

1. self dysregulation
2. Emotion dysregulation

3. Interpersonal dysregulation
4. Cognitive dysregulation

5. Behavior dysregulation

اتخاذ شده نسبت به مسایل مطرح شده توسط مراجع تایید شود و درمانگر با بازبینی اقدامات خود وفاداری خود را به رفتار درمانی دیالکتیکی بررسی کند. با توجه به نوع پژوهش، از روش اندازه گیری مکرر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد و یافته‌ها با ویرایش هجدهم نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در جدول ۱، میانگین و انحراف استاندارد نمرات اختلال شخصیت مرزی بیماران در ۱۳ بار مشاهده (سیزدهمین بار نمرات پیگیری است) ارایه شده است.

جدول ۱: مولفه‌های توصیفی نمرات اختلال شخصیت مرزی بیماران در طول درمان

۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	M	sd
۹/۳	۱۱	۱۳/۷	۱۵/۳	۱۶	۱۶/۳	۱۶/۷	۱۷/۳	۱۷/۳	۱۷/۷	۱۷	۱۷/۳	۱۵/۷		
۰/۵۷	۱/۷۳	۷/۵۳	۰/۵۷	۱	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۸	۱	۰/۵۸	۰/۵۸		

برای مقایسه‌ی معناداری تفاوت نمرات اختلال شخصیت مرزی در طی ۱۲ جلسه اندازه گیری‌های مکرر، این نمرات را با هم مقایسه کرده ایم (جدول ۲). این جدول، بروون داد حاصل از تحلیل واریانس است. با توجه به یافته‌های این جدول می‌توان گفت که بین دوازده مرحله‌ی اندازه گیری تفاوت معناداری وجود داشت ($F = ۱۴/۱۰۹$ و $p = ۰/۰۰۱$). (F =

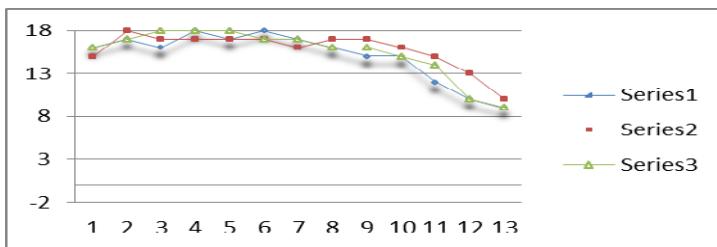
جدول ۲: خلاصه‌ی تحلیل واریانس نمرات آزمودنی‌ها

طی دوازده بار مشاهده‌ی آزمودنی‌ها

Eta	Sig.	F	MS	df	SS	منبع
۰/۸۷۶	۰/۰۰۱	۱۴/۱۰۹	۱۱/۰۸۱	۱۱	۱۲۱/۸۸۹	مشاهدات
			۰/۷۸۵	۲۲	۱۷/۲۷۸	خطای باقیمانده

در نمودار ۱، نتایج مشاهده‌ی روند خطی را نشان داده ایم. همانگونه که مشاهده‌می‌شود، نمرات اختلال شخصیت مرزی بیماران طی زمان کاهش یافته است. در ادامه، برای اینکه پایداری نمرات اختلال شخصیت مرزی در مرحله‌ی پیگیری معلوم شود، نمرات اختلال شخصیت مرزی بیماران را در مرحله‌ی دوازدهم و پیگیری در جدول ۳ با یکدیگر مقایسه کرده ایم. همانگونه که مشاهده می‌شود، مقدار F محاسبه شده از مقدار متناظر در سطح ۰/۰۵ بزرگتر است و می‌توان گفت که

نمودار اختلال شخصیت مرزی در جلسه‌ی دوازدهم و جلسه‌ی پیگیری تغییر معناداری نکرده است.

نمودار ۱: مقایسه‌ی روند تغییر نمرات بیماران طی سیزده جلسه

جدول ۳: خلاصه‌ی تحلیل واریانس نمرات آزمودنی‌ها در مرحله‌ی دوازدهم و پیگیری

Sig.	F	MS	df	SS	منبع
.۰/۱۳۰	۶/۲۵۰	۴/۱۶۷	۱	۴/۱۶۷	مشاهدات
		۰/۶۶۷	۲	۱/۳۳۳	خطای باقیمانده

بحث و نتیجه‌گیری

اختلال شخصیت مرزی یک اختلال متداول و نامید کننده است که با آشتفتگی اساسی و اختلال در کنش مشخص می‌شود. این اختلال، الگوی فراگیر مزمنی از ناتوانی در زمینه‌های عاطفی رفتاری، روابط بین فردی، هویت و شناخت را در بر می‌گیرد. این درحالی است که مطالعات محدودی در مورد درمان این اختلال در دست داریم.

هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر رفتار درمانی دیالکتیک بر کاهش علایم اختلال شخصیت مرزی در طول زمان بود، نتایج تحلیل واریانس نمرات اختلال شخصیت مرزی سه بیمار مبتلا به اختلال شخصیت مرزی طی ۱۲ جلسه نشان داد که بین دوازده مرحله‌ی اندازه‌گیری، تفاوت معناداری وجود داشت و نمرات آزمودنی‌ها در اثر رفتار درمانی دیالکتیکی بهبود یافته است و این بهبود در مرحله‌ی پیگیری که ۲ ماه بعد دوباره انجام شد، پایدار مانده است. این پژوهش همسو با پژوهش‌های کی ان و اسوالیس (۲۰۰۲) استپ، اپلر، جانگ و ترول (۲۰۰۹) نشان می‌دهد که کاربرد رفتار درمانی دیالکتیک، در درمان اختلال شخصیت مرزی موثر است.

بنظر می‌رسد این روش ترکیبی که از روش‌های مربوط به درمان‌های حمایتی، شناختی و رفتاری مبتنی بر یادگیری است، به دنبال ایجاد ذهن آگاهی بینایدین، تحمل پریشانی، تنظیم هیجانی و کارآمدی بین فردی در بیماران مبتلا به اختلال شخصیت مرزی زمینه‌ی مناسبی را برای تغییر رفتار این بیماران فراهم می‌سازد. در واقع رفتار درمانی دیالکتیکی، با تکیه بر بینایدهای مبتنی بر یادگیری رفتار، لزوم به کارگیری آموخته‌ها و تعمیم مهارت‌های خاص، باعث جلوگیری از چرخه‌ی معیوب رفتاری این بیماران شده و از تجربه‌های هیجانی و آزارنده‌آنها می‌کاهد و با تغییر رفتار این بیماران که حتی بدون ارتباط با میزان غیرانطباقی بودن آنها تقویت شده، باعث می‌شود تا آنها مهارت‌های رفتاری جدیدی را برای خود برگزینند، تجارب هیجانی خود را بشناسند، تحمل ناکامی خود را افزایش دهند و آن را در محیط واقعی زندگی به اجرا درآورند. می‌توان گفت که رفتار درمانی دیالکتیکی، با افزایش توانمندی‌های مراجع از طریق آموزش مهارت‌های جدید یا مهارت‌هایی که به طور موثر استفاده نمی‌شود، افزایش انگیزش مراجع، اطمینان از تعمیم درمان به محیط‌های واقعی و کمک به کاربرد این مهارت‌ها در محیط‌های گوناگون، دادن ساختار به محیط از طریق گسترش شبکه‌های حرفه‌ای و اجتماعی و همچنین افزایش توانمندی‌ها و انگیزش درمانگر از طریق فراهم آوردن امکان افزایش مهارت‌ها و انگیزش خود درمانگر مسیر جدیدی را در درمان اختلال شخصیت مرزی فراهم کرده است.

References

- American Psychiatric Association (2001). Practice guideline for the treatment of patients with borderline personality disorder. *American Journal of Psychiatry*, 158, 1-52.
- Arntz, A., Klokman, J., & Sieswerda, S. (2005). An experimental test of the schema mode model of borderline personality disorder. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 36: 226-239.
- Bateman, A.W., & Fonagy, P. (2000). Effectiveness of psychotherapeutic treatment of personality disorder. *British Journal of Psychiatry*, 177, 138-143.
- Claridge G., & Broks, P. (2003). Schizotypy and hemisphere function: I. Theoretical considerations and the measurement of schizotypy. *Personality and Individual Differences*, 5, 633-648.
- Feingenbaum, J. (2007). Dialectical behavior therapy: An increasing evidence base. *Journal of Mental Health*, 16 (1), 51-68.
- Fossati, A., Barratt, E., Borroni, S., Villa, D., Grazioli, F., & Maffei, C. (2007). Impulsivity, aggressiveness, and DSM-IV personality disorders. *Psychiatr Res*, 149(1-3): 157-67.
- Gratz, K.L., Rosenthal, M.Z., Tull, M.T., Lejeuz, C.W., & Gunderson, J.G. (2010). An experimental investigation of emotional reactivity and delayed emotional recovery in borderline personality disorder: the role of shame. *Comprehensive Psychiatry*, 51: 275-285.
- Gunderson, J.G. (2011). Borderline personality disorder. *New England Journal of Medicine*, 364: 2037-41.
- Jackson, M., & Claridge, G. (1991). Reliability and validity of a psychotic trait questionnaire (STQ). *Brit J Clin Psychol*, 30: 311-23.
- Jacob, G., Guenzler, A.C., Zimmermann, S., Scheel, C.N., Rüsch, N., Leonhart, R., & et al. (2008). Time course of anger and other emotions in women with borderline personality disorder: A preliminary study. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 39:391- 402.

- Judd, P. H., & McGlashan, T. H. (2003). *A Developmental Model of Borderline Personality Disorder: Understanding Variations in Course and Outcome*. Washington, DC; American Psychiatric Publishing Inc.
- Kazdin, A. E. (2000). *Encyclopedia of psychology*. Volume Set. USA: Oxford University Press.
- Kiehn, B., & Swales, M. (2002). *An overview of dialectical behavior therapy in the treatment of borderline personality disorder* [Electronic version] from linehan M. Books.google.com.
- Leichsenring, F. (1999). Development and first results of the Borderline Personality Inventory: A self-report instrument for assessing borderline personality organization. *Journal of Personality Assessment*, 73(1): 45-63.
- Leichsenring, F., & Leibing, E. (2003). The effectiveness of psychodynamic therapy and cognitive behaviour therapy in the treatment of personality disorders: A meta-analysis. *American Journal of Psychiatry*, 160, 1223-1232.
- Linhan, M. M. & Chen, E. Y. (2004). Dialectical behaor therapy in eating disorders. In Freeman. A.,(Ed). *Encychlopeda of cognitiw behavior therapy* (pp ivi). New York: Springer.
- Links, P.S., & Heslegrave, R.J. (2000). Prospective studies of outcome: Understanding mechanisms of change in patients with borderline personality disorder. *Psychiatric Clinics of North America* , 23:137- 50.
- Mohammadzadeh, A., Goodarzi M.A., Taghavi, M.R., & Mollazadeh, M. (2005). The Study of Factor structure,Validity, reliability and Standardization of borderline personality scale in Shiraz university students. *J Fund Ment Heal*, 27-28(7): 75-89.
- Narud, K., Myklebust, A., & Dahl, A.A. (2005). Therapists' handling of patients with cluster B personality disorders in individual psychotherapy. *Compr Psychiatry*, 46(3): 186-91.
- Oldham, J. M., Gabbard, Go., Goin, M. K., Gunderson, J., Soloff, P., Spiegel, D., Stone, M., & Phillips, K. A. (2001). *Paractic guideline for the treatment of patients with borderline personality disorder*, Practice section of the APA, web site at www.psych.org
- Paris, J. (2008). *Treatment of borderline personality disorder*. New York: Guilford Press.
- Paris, P. (2005). Recent advances in the treatment of borderline personality disorder. *Canadian Journal Psychiatry*, 50 (8), 735-447.
- Rawlings, D., Claridge, G., & Freeman, J.L. (2005). *Principal components analysis of the Schizotypal Personality Scale (STA) and the Borderline Personality Scale (STB)*. Pers Ind Dif , 31: 409-19.
- Rawlings, D., Claridge, G., & Freeman, J.L. (2001). Principal components analysis of the Schizotypal Personality Scale(STA) and the Borderline Personality Scale(STB). *Personality and Individual Differences*, 31: 409-419.
- Robins, C.J., & Koons, C. R. (2004). Dialectical behavior therapy for severe personality disorder. In J.J. Magnavita (Ed.). *Handbook of personality disorders: Theory and practice*. New York: Wiley.
- Spitzer, R.L., Endicott, J., & Gibbon, M. (1979). Crossing the border into borderline personality and borderline schizophrenia: the development of criteria. *Archives of General Psychiatry*, 36: 17-24.
- Stepp, S.D.,Epler, A.J., Jahng ,S.,Trul, T.J. (2009). The effect of dialectical behavior therapy skills use on borderline personality disorder features. *J per disor*, 22(6), 549-563.
- Stiglmayr, C. E., Grathwol, T., Linehan, M. M., Ihorst, G., Fahrenberg, J., & Bohus, M. (2005). Aversive tension in patients with borderline ersonality disorder: A computer-based controlled field study. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 111: 372-379.
- Svrakic, D. M., &Cloninger, C. R. (2005). Personality disorders. In B. J. Sadock& V. A. Sadock, (Eds.), *Kaplan &Sadock's comprehensive textbook of psychiatry*. New York: Williams & Wilkins.
- Svrakik, D.M., Draganic, S., Hil,l K., Bayon, C., Przybeck, T.R., & Cloninger, C.R. (2002). Temperament, character and personality disorders: Etiologic, diagnostic, treatment issues. *Acta Psychiatr Scand*, 106: 189-95.
- Walters, K. N. (2006). *Emotional responses to social rejection and failure among persons with borderline personality features*. [Dissertation]. University of Alberta.

Journal of
Thought & Behavior in Clinical Psychology
Vol. 8 (No. 28), pp. 27-36, 2013

The Effect of Dialectical Behavioral Therapy in Decreasing the Symptoms of Borderline Personality Disorder

Lotfi Kashani, Farah

Islamic Azad University, Roudehan Branch, Roudehen, Iran

Vaziri, Shahram

Islamic Azad University, Roudehan Branch, Roudehen, Iran

Nearly half of patients with mental disorders suffer from personality disorders. Borderline personality disorder is more prevalent among the individuals with clinical personality disorder. Continuous damages that are brought about by this disorder affect the entire range of life, including the employment, education and marriage. Therefore, the purpose of the present research is to assess the effect of dialectical behavioral therapy in decreasing the symptoms of borderline personality disorder. Therefore, with employing a semi-experimental method, three patients diagnosed with borderline personality disorder were assessed during 25 sessions of dialectic behavioral therapy and in terms of the symptoms of borderline personality disorder. Moreover, patients were reassessed subsequent to end of sessions and for following up the results of the intervention. One-way variance analysis with repeated measure indicated that dialectic behavioral therapy is effective in the decrease of the symptoms of borderline personality disorder and the results proved to be stable over time. It appears that, dialectic behavior therapy can decrease the continuous damages of this disorder throughout life and the educational, academic, marital and interpersonal realms. These findings emphasize the need of patients' active participation in the process of changing themselves, the main role of psychotherapy and the intervention of a clinical psychologist for primary cares and coordinating the patients' care.

Keywords: Borderline Personality Disorder, Dialectic Behavior Therapy, Personality Disorders.

Electronic mail may be sent to: lotfikashani@riau.ac.ir